

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.9.2011
KOM(2011) 567 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Fremme af vækst og beskæftigelse - en dagsorden for moderniseringen af Europas
videregående uddannelser**

{SEK(2011) 1063 endelig}

1. INDLEDNING

I strategien Europa 2020, dets flagskibsinitiativer og de nye integrerede retningslinjer indgår viden som noget af det vigtigste i EU's indsats for at skabe **intelligent, bæredygtig og inklusiv** vækst. Kommissionens forslag om en flerårig finansiel ramme 2014-2020 støtter denne strategi med en markant stigning i budgettet for investeringer i uddannelse, forskning og innovation. Uddannelse, og især videregående uddannelser og deres forbindelse til forskning og innovation, spiller nemlig en afgørende rolle i den enkeltes og samfundets udvikling og i sikringen af højt uddannet arbejdskraft og velartikulerede borgere, som Europa har brug for for at skabe beskæftigelse, økonomisk vækst og velstand. De højere uddannelsesinstitutioner¹ er således meget vigtige partnere ved gennemførelsen af EU's strategi til en styrkelse og fastholdelse af vækst.

På trods af et klima med udfordringer for beskæftigelsen i kølvandet på den økonomiske krise er videregående uddannelser et fornuftigt valg². Men det **potentiale, de højere uddannelsesinstitutioner i Europa har til at spille en rolle i samfundet og bidrage til Europas velfærd, udnyttes fortsat ikke fuldt ud**; det er ikke mere Europa, som fastsætter tempoet i det globale kapløb om viden og talent, og samtidigt øger de nye vækstøkonomier deres investeringer i højere uddannelse stadig mere³. 35 % af alle job i EU vil kræve kvalifikationer på højt niveau i 2020⁴, **men kun 26 % af arbejdskraften har i øjeblikket kvalifikationer på universitetsniveau**. EU halter stadig bagefter med hensyn til forskernes andel af den samlede arbejdsstyrke: 6 ud af 100 sammenlignet med 9 i USA og 11⁵ i Japan. Videnøkonomien har brug for folk med den rette blanding af kvalifikationer: tværgående kompetencer, e-færdigheder til den digitale tidsalder, kreativitet og fleksibilitet og en god forståelse for det valgte område (f.eks. inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvæsen og matematik). Men offentlige og private arbejdsgivere, også i forskningsintensive sektorer, beretter i stigende grad om et misforhold mellem udbud og efterspørgsel og om vanskeligheder med at finde de rigtige mennesker til deres skiftende behov.

Samtidig søger de højere uddannelsesinstitutioner for ofte at konkurrere inden for alt for mange områder, mens relativt få har kapacitet til at udmærke sig på alle områder. Som følge heraf anerkendes for få europæiske højere uddannelsesinstitutioner som værende i verdensklasse i de aktuelle forskningsorienterede globale rangordninger af universiteter. F.eks. er kun ca. 200 af Europas højere uddannelsesinstitutioner medtaget på listen over de 500 bedste i verden og kun 3 på listen over de 20 bedste ifølge den seneste rangliste for verdens universiteter. Og der har ikke været nogen reel forbedring i de seneste år. Der findes ikke én enkelt model for eliteforskning.

¹ Udtrykket bruges til at omfatte alle videregående uddannelsesinstitutioner, herunder universiteter, universiteter for anvendt videnskab, teknologiske institutter, "grandes écoles", handelshøjskoler, ingeniørskoler, IUT (universitetsinstitutter for teknologi), højere læreanstalter, faghøjskoler, polytekniske læreanstalter, akademier mv. Dette for at tage hensyn til den sproglige mangfoldighed og nationale traditioner og praksis.

² Jf. arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, afsnit 2.

³ Jf. arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, afsnit 7.2.

⁴ Jf. KOM(2010) 682 endelig.

⁵ MORE-undersøgelsen om bevægelighed, mønstre og karriereløb for EU-forskere (EC, 2010).

Europa har brug for en bred vifte af forskellige højere uddannelsesinstitutioner, hvor den enkelte uddannelsesinstitution må tilstræbe eliteforskning i overensstemmelse med sine opgaver og prioriterede strategiske mål. Med mere gennemskuelig information om de enkelte institutioners specifikke profil og resultater vil de politiske aktører være bedre i stand til at udvikle effektive strategier for de videregående uddannelser, og det vil gøre det lettere for institutionerne at bygge på det, der er deres styrke.

Hovedansvaret for gennemførelse af reformer inden for de videregående uddannelser ligger fortsat hos medlemsstaterne og uddannelsesinstitutionerne selv. Men Bolognaprocessen, EU's dagsorden for moderniseringen af universiteter⁶ og etableringen af det europæiske forskningsområde viser, at udfordringer og politiske svar går på tværs af de nationale grænser. For bedst muligt at udnytte de europæiske videregående uddannelsers bidrag til intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst **er det nødvendigt med reformer inden for en række nøgleområder:** et øget **antal** personer med videregående uddannelser på alle niveauer, en styrkelse af **kvaliteten og relevansen** af udviklingen af menneskelig kapital inden for de videregående uddannelser, **effektive forvaltnings- og finansieringsmekanismer** for at støtte eliteforskning og **styrke videntrekanten** mellem uddannelse, forskning og erhvervsliv. Endvidere har international mobilitet blandt studerende, forskere og personale og en øget **internationalisering af de videregående uddannelser** en afgørende betydning for kvaliteten og påvirker hvert eneste af disse nøgleområder.

I nærværende meddelelser afsnit 2 udpeges **de vigtigste politikspørgsmål for medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner**, når man forsøger bedst muligt at udnytte deres bidrag til Europas vækst og beskæftigelse. I afsnit 3 gøres der rede for **de specifikke aktioner, som EU vil gennemføre** for at bibringe merværdi til støtte for de offentlige myndigheders og institutioners moderniseringsindsats. I arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene, der følger med nærværende meddelelse, gennemgås den analytiske dokumentation, som udgør grundlaget for disse politikspørgsmål og -aktioner.

2. VIGTIGE PROBLEMSTILLINGER FOR MEDLEMSSTATERNE OG DE HØJERE UDDANNELSESINSTITUTIONER

2.1. Højere uddannelsesniveauer for at få de kandidater og forskere, som Europa har brug for

I hovedmålet for uddannelse i Europa 2020 er det fastlagt, at **senest i 2020 bør 40 % af alle unge have afsluttet en videregående eller lignende uddannelse**⁷. Uddannelsesniveauerne er blevet markant højere i det meste af Europa inden for det sidste tiår, men de er fortsat i vid udstrækning ikke tilstrækkelige til at matche den forventede vækst i videnintensive job, styrke Europas kapacitet i udnyttelsen af globaliseringen og gøre den europæiske socialmodel bæredygtig. En forbedring af uddannelsesniveauet for de videregående uddannelser skal også være en katalysator for en systembetinget ændring for at styrke kvaliteten og udvikle nye måder

⁶ KOM(2006) 208 endelig.

⁷ Senest i 2020 bør 40 % af de 30-34-årige i EU have afsluttet en universitetsuddannelse eller lignende.

til at formidle uddannelse på. Virkningen af den demografiske aldring er meget forskellig i medlemsstaterne⁸, men den gruppe af elever, der afslutter skolen, og hvorfra de videregående uddannelser traditionelt rekrutterer nye studerende, bliver stadig mindre.

Derfor har Europa brug for at **tiltrække et bredere tværsnit af samfundet til de videregående uddannelser**, herunder dårligt stillede og sårbare grupper, og udnytte ressourcerne for at imødegå denne udfordring. I en række medlemsstater er det også af afgørende betydning, at frafaldet på de videregående uddannelser mindskes. Større ambitioner og bedre resultater kan ikke udelukkende opnås i forbindelse med de videregående uddannelser: Succesen afhænger ligeledes af **politikker, der skal forbedre de forudgående uddannelsesresultater og mindske frafaldet**, i overensstemmelse med målet⁹ i Europa 2020 og med den seneste henstilling fra Rådet om elever, der forlader skolen for tidligt¹⁰.

Europa har også brug for flere forskere for at forberede grundlaget for fremtidens industrier. For at gøre vore økonomier mere forskningsintensive og for at nå investeringsmålet på 3 % af BNP vil EU have brug for ca. en million nye forskningsjob¹¹, hovedsageligt i den private sektor. Ud over en forbedring af vilkårene for industrien ved investeringer i forskning og innovation kræver dette flere ph.d.-kandidater, at den nuværende arbejdsstyrke udstyres med forskningskvalifikationer, og bedre information om mulighederne, således at karriereforløb uden for universitetsverdenen bliver en reel mulighed for nyuddannede forskere. En bekæmpelse af fastlåste kønsrollemønstre og en fjernelse af de hindringer, som kvinder stadig står over for, når de vil nå op på det højeste niveau i master- og ph.d.-uddannelser og forskning – især inden for visse fag og i ledende stillinger – kan frigøre uudnyttet talent.

Vigtige politikspørgsmål for medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner:

- Der skal udvikles **klare overgangsmuligheder** fra erhvervsfaglige og andre uddannelsestyper til de videregående uddannelser. En effektiv måde til opnåelse heraf kan være gennem **nationale kvalifikationsrammer**, som er relateret til den europæiske kvalifikationsramme, og som bygger på læringsresultater, og gennem klare procedurer for anerkendelse af læring og erfaringer, der er erhvervet uden for den formelle uddannelse.

⁸ Jf. arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, afsnit 3.4.

⁹ At mindske andelen af 18-24-årige uden en gymnasial uddannelse, som ikke længere er under uddannelse, med mindst 10 %.

¹⁰ Jf. Rådets henstilling om politikker, som skal mindske antallet af elever, der forlader skolen for tidligt (vedtaget den 7. juni 2011).

¹¹ KOM (2010) 546 endelig, s. 9.

- Tilskyndelse til **inddragelse** af elever fra underrepræsenterede grupper og "ikke-traditionelle" lærende, herunder voksne; der skal gives mere gennemsigtig information om uddannelsesmuligheder og resultater samt individuel vejledning for at **informere om studievalg** og for at mindske frafaldet.
- Det skal sikres, at **finansiel støtte** når frem til potentielle studerende fra mindrebemidlede grupper, ved at ressourcerne målrettes bedre.
- De nationale strategier til uddannelse og videreuddannelse af et tilstrækkeligt antal forskere skal udarbejdes og gennemføres i overensstemmelse med EU's forsknings- og udviklingsmål.

2.2. Forbedring af de videregående uddannelsers kvalitet og relevans

De videregående uddannelser forbedrer det individuelle potentiale og bør give kandidaterne den viden og de centrale overførbare kompetencer, de har brug for for at klare sig i højt kvalificerede job. Udformningen af studieordningerne tilpasses dog ofte meget langsomt til de nye behov i økonomien som helhed og er ikke i stand til at foregribe eller medvirke til udformning af morgendagens karriereforløb. Kandidaterne kæmper hårdt for at finde en kvalitetsbeskæftigelse, der svarer til deres studier¹². En **inddragelse af arbejdsgivere og arbejdsmarkedets institutioner i udformningen og formidlingen af programmer**, støtte til udveksling af ansatte, herunder praktiske erfaringer under studiet, kan medvirke til at tilpasse studieordningerne til de aktuelle og nye krav på arbejdsmarkedet og fremme beskæftigelsesevnen og iværksætterkulturen. En bedre overvågning fra uddannelsesinstitutionernes side af deres tidligere studerendes karriereforløb kan give ekstra input til udformningen af programmer og gøre disse mere relevante.

Der er et stærkt behov for fleksible, innovative læringsmetoder og formidlingsmetoder: en forbedring af kvaliteten og relevansen, samtidig med at antallet af studerende øges, udvidelse af deltagelsen til forskellige grupper af lærende og en mindske af antallet af studerende, der dropper ud. En vigtig måde til at opnå dette på, i overensstemmelse med EU's digitale dagsorden¹³, er at **udnytte nye teknologiers transformelle fordele ved it og andre nye teknologier** til at forbedre undervisningen, forbedre læringserfaringer, støtte individuel læring, give lettere adgang ved hjælp af fjernstudier og virtuel mobilitet, strømline administrationen og skabe nye muligheder for forskning¹⁴.

Skal den øgede efterspørgsel efter videnarbejdstagere imødekommes, skal **uddannelsen af forskere** inden for de videregående uddannelser i højere grad tilpasses behovene på det videnintensive arbejdsmarked og især til de små og mellemstore virksomheders krav. En ph.d.-uddannelse af høj kvalitet, som er relevant for industrien, medvirker til at imødekomme denne efterspørgsel efter menneskelig kapital i form af eksperter. Ved at forbinde finansieringen med

¹² Jf. arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, afsnit 4.1.

¹³ KOM (2010) 245 endelig.

¹⁴ Jf. arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, afsnit 4.3.

gennemførelsen af EU-principperne om innovative ph.d.-uddannelser¹⁵ får Europa mulighed for at uddanne flere forskere bedre og hurtigere.

En reform og modernisering af Europas videregående uddannelser afhænger af lærernes og forskernes kompetence og motivation. Imidlertid har undervisningspersonalet og de forskningsansatte ofte ikke holdt trit med det stigende antal studerende, hvilket lægger pres på de hårdt pressede ressourcer. Bedre arbejdsvilkår, herunder en transparent og retfærdig rekrutteringsprocedure¹⁶, bedre grunduddannelse og efteruddannelse og en bedre anerkendelse og belønning af læring og forskning af høj kvalitet er af stor betydning for at sikre, at Europa frembringer, tiltrækker og fastholder de akademiske ansatte af høj kvalitet, som Europa har brug for.

Vigtige politikspørgsmål for medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner:

- at tilskynde til anvendelse af **prognoser vedrørende kvalifikationer og vækst og data om kandidaters beskæftigelse** (herunder en gennemgang af kandidaters beskæftigelse) ved udformningen, formidlingen og evalueringen af kurser samt tilpasning af **kvalitetssikring og finansieringsmekanismer**, således at gode resultater i forberedelsen af studerende til arbejdsmarkedet belønnes
- **at tilskynde til en bredere vifte af studieforløb** (f.eks. deltid, fjernstudier og modullæring, efteruddannelse for voksne, der vender tilbage til uddannelsessystemet, og andre, der allerede er på arbejdsmarkedet) ved at tilpasse finansieringsmekanismerne, hvor det er nødvendigt
- **at udnytte ikt's potentiale bedre** for at muliggøre mere effektiv og personaliseret læring, undervisning og forskningsmetoder (f.eks. e-læring og blended learning) og øge anvendelsen af virtuelle læringsplatforme
- at styrke arbejdsmarkedsinstitutionernes kapacitet (herunder de offentlige jobcentre) og forbedre arbejdsmarkedsordningerne med henblik på at skabe overensstemmelse mellem kvalifikationer og job og at udvikle **aktive arbejdsmarkedspolitikker** for at fremme kandidaters beskæftigelse og styrke erhvervsvejledningen
- at indføre **incitamenter** for højere uddannelsesinstitutioner til at investere i **videreuddannelse** for de ansatte, at ansætte tilstrækkeligt personale til at udvikle nye discipliner og at **belønne høj kvalitet** i undervisningen

¹⁵ Disse principper, som er udarbejdet med støtte fra EFR-styringsgruppen vedrørende menneskelige ressourcer og mobilitet, efterlyser eliteforskning og kreativitet, et attraktivt institutionelt miljø med en kritisk masse og respekt for chartret og kodeksen for attraktive arbejdsforhold for forskere, tværfaglige forskningsoptioner, kontakt til industrien og andre relevante arbejdssektorer, internationale netværk og mobilitet, undervisning i overførbare kvalifikationer samt sikring af kvalitet.

¹⁶ Bl.a. også i overensstemmelse med "det europæiske charter for forskere og adfærdskodeks for ansættelse af forskere".

- at koble finansieringen af ph.d.-programmer sammen med **principperne for innovative ph.d.-uddannelser**.

2.3. En styrkelse af kvaliteten gennem mobilitet og tværnationalt samarbejde

Læringsmobilitet hjælper den enkelte til at øge sine professionelle, sociale og tværkulturelle kvalifikationer og beskæftigelsesevnen. Ministrene i det europæiske område for videregående uddannelse har vedtaget at fordoble andelen af **studerende, som afslutter et studium eller en uddannelsesperiode i udlandet, til 20 % inden 2020**¹⁷. Det europæiske område for videregående uddannelse har medført vidtrækkende ændringer: bachelor-master-ph.d.-strukturen og fremskridt i kvalitetssikringen har gjort mobilitet lettere for den enkelte og styrket institutioner og systemer. Samtidig øger udviklingen af **det europæiske forskningsrum** (EFR) komplementariteten mellem de nationale systemer, hvilket forbedrer omkostningseffektiviteten af forskningsinvesteringerne og intensiverer udvekslinger og samarbejde mellem institutioner.

Det er imidlertid fortsat for vanskeligt at få anerkendt akademiske kvalifikationer, der er erhvervet i udlandet, og muligheden for at medtage stipendier og lån er begrænset. "Vertikal" mobilitet¹⁸ er fortsat begrænset, og der er ligeledes stadig hindringer for forskeres fri bevægelighed i EU. Gennemførelsen af Rådets henstilling om fremme af læringsmobilitet¹⁹ og anvendelse af europæiske kvalitetssikringsredskaber, såsom det europæiske kvalitetssikringsregister, ville fremme den gensidige tillid, den akademiske anerkendelse og mobilitet.

En afgørende måde til at opnå kvalitet på er at tiltrække de **bedste studerende, akademikere og forskere fra lande uden for EU** og at udvikle **nye former for tværnationalt samarbejde**. Dette kan også blive en vigtig indtægtskilde for institutionerne. Ganske vist er en række medlemsstater meget attraktive studiemål²⁰, men EU må *som helhed* tiltrække de bedste studerende og forskere²¹, hvis man skal kunne hamle op med USA. Europas tiltrækningskraft kan styrkes, hvis man hurtigt tager en række problemer op: stigende udgifter og ujævn kvalitet, vanskeligheder med akademisk anerkendelse, uigennemsigtig rekruttering og dårlige arbejdsvilkår for forskere samt problemer med at få et visum til studier og arbejde, også ved mobilitet internt i EU.

Vigtige politikspørgsmål for medlemsstaterne og højere uddannelsesinstitutioner:

- at tilskynde institutionerne til **mere systematisk at lade læringsmobilitet indgå i studieordningerne og at fjerne unødvendige hindringer** for at skifte lærestedt mellem bachelor- og masterniveau og gøre samarbejde og udvekslinger tværnationale
- at sikre **en effektiv anerkendelse af meritter erhvervet i udlandet** gennem en effektiv kvalitetssikring, en sammenlignelig og ensartet anvendelse af det europæiske

¹⁷ Jf. SEK(2011) 670 endelig.

¹⁸ Flytning fra et land til et andet mellem bachelor-, master- og ph.d.-uddannelse.

¹⁹ Rådets henstilling om flere unge i læringsmobilitet af 28. juni 2011.

²⁰ Jf. arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, afsnit 7.1.

²¹ Ibid.

meritoverføringssystem og kvalifikationsbevistillægget og ved at relatere kvalifikationer til den europæiske kvalifikationsramme

- at forbedre adgangen, ansættelsesvilkårene og udviklingsmulighederne for studerende, forskere og undervisere fra andre lande, bl.a. ved en fuldstændig gennemførelse af **direktiverne vedrørende studerende og forskere**²² og af **EU's visakodeks** for at gøre det lettere at udstede Schengen-visa til studerende og forskere, som opholder sig et kortere tidsrum²³ i EU.

2.4. Der skal sættes gang i videntrekanten: sammenknytning af videregående uddannelse, forskning og erhvervsliv med henblik på høj kvalitet og regional udvikling

De videregående uddannelsers bidrag til vækst og beskæftigelse og deres internationale tiltrækningskraft kan styrkes gennem **en tæt effektiv sammenhæng mellem uddannelse, forskning og erhvervsliv** – de tre dele af "videntrekanten". Det seneste skift til åben innovation har medført en øget strøm af viden og nye typer samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, forskningsorganisationer og erhvervsliv. Men de videregående uddannelsesinstitutioners evne til at lade forskningsresultater og innovativ praksis indgå i uddannelsesstilbuddet og til at udnytte potentialet til produkter og tjenester, som kan markedsføres, er fortsat ringe²⁴.

Arbejde på tværs af grænserne for forskning, erhvervsliv og uddannelse kræver dybtgående videnskabelig viden, iværksætterevner, en kreativ og innovativ holdning og en intensiv interaktion mellem aktørerne for at formidle og udnytte den viden, der er frembragt, bedst muligt. **Det offentlige politikker, som tilskynder til partnerskaber** mellem faglige institutioner, forskningsuniversiteter, erhvervsliv og hightech-centre kan fastholde uddannelse inden for videntrekanten, forbedre forbindelsen mellem grundforskning og anvendt forskning og overføre viden mere effektivt til markedet. En forbedret forvaltning af den intellektuelle ejendomsret vil gøre denne proces lettere²⁵.

Som centre for viden, ekspertise og læring **kan højere uddannelsesinstitutioner fremme den økonomiske udvikling** de steder, hvor de er hjemmehørende; de kan få mennesker med talent ind i et innovativt miljø og udnytte stærke sider i regionen globalt, de kan fremme en åben udveksling af viden, personale og ekspertise. De kan ligeledes fungere som centre for et vidennetværk eller klynger, der tjener den lokale økonomi og lokalsamfundet, hvis de lokale og regionale myndigheder gennemfører intelligente specialiseringsstrategier for at koncentrere ressourcer om prioriterede nøgleområder og maksimere virkningerne.

Vigtige politikspørgsmål for medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner:

²² Rådets direktiv 2004/114/EF og Rådets direktiv 2005/71/EF.

²³ Ophold på højst tre måneder inden for en periode på seks måneder.

²⁴ Rådets konklusioner om videntrekanten – 20. oktober 2009.

²⁵ Jf. henstilling om forvaltning af intellektuel ejendom, K(2008) 1329 endelig, af 10.4.2008.

- at stimulere udvikling af **iværksætterevner, kreative og innovative evner** inden for alle discipliner og i alle tre uddannelsesforløb og fremme **innovation i de videregående uddannelser** gennem mere interaktive læringsmiljøer og en styrket infrastruktur for overførsel af viden
- at styrke de højere uddannelsesinstitutioners infrastruktur for overførsel af viden og forbedre deres evne til at engagere sig i nystartede virksomheder og spin-off-virksomheder
- at tilskynde til **partnerskab og samarbejde med erhvervslivet som en nøgleaktivitet for de højere uddannelsesinstitutioner** gennem belønningsmæssige strukturer, incitamenter til multidisciplinært og tværorganisationelt samarbejde og aftrapning af regulerende bestemmelser og administrative hindringer for partnerskaber mellem institutioner og andre offentlige og private aktører
- at fremme den systematiske inddragelse af højere uddannelsesinstitutioner i udarbejdelsen af integrerede lokale og regionale udviklingsplaner og at **målrette regional støtte til samarbejde mellem højere uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv**, især med hensyn til oprettelse af regionale ekspertise- og specialiseringscentre.

2.5. En bedre styring og finansiering

De videregående uddannelsessystemer kræver en tilstrækkelig finansiering, og i Europa 2020-strategien understreges nødvendigheden af at beskytte de vækststyrkende områder uddannelse og forskning, når de prioriterede områder fastlægges i de offentlige budgetter. Ganske vist varierer udgiftsniveauet stærkt mellem medlemsstaterne²⁶, men den samlede **investering i videregående uddannelser i Europa er for lav**: gennemsnitligt er den 1,3 % af BNP sammenlignet med 2,7 % i USA og 1,5 % i Japan. Det aktuelle pres for at gennemføre en finanspolitisk konsolidering har uundgåeligt ført til, at medlemsstaterne vurderer omkostningseffektiviteten i deres offentlige udgifter inden for videregående uddannelser og forskning: Nogle medlemsstater har skåret ned på udgifterne, mens andre har øget budgetterne i erkendelse af vækstpotentialet i midler til disse områder.

Det må fortsat være de offentlige investeringer, der udgør grundlaget for bæredygtige videregående uddannelser. Men det er sandsynligt, at omfanget af midler, der kræves for at fastholde og udvide de videregående uddannelsessystemer af høj kvalitet, kan nødvendiggøre supplerende finansieringskilder, enten offentlige eller private. Medlemsstaterne tilstræber i stigende grad at maksimere værdien af de midler, der investeres, bl.a. gennem målrettede, resultatbaserede aftaler med institutioner, konkurrencebaserede finansieringsordninger og ved at kanalisere finansiering direkte til enkeltpersoner. Medlemsstaterne forsøger at **diversificere finansieringskilderne**, hvor offentlige investeringer bruges som løftestang for finansiering fra andre kilder, og ved i højere grad at trække på privat finansiering. Studiegebyrer bliver mere og

²⁶

Jf. arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, afsnit 6.1.

mere almindelige, især på masterniveau og herover. Det vil være vigtigt at kontrollere og vurdere effektiviteten og virkningerne af denne nye udvikling, bl.a. for studerende fra mindrebemidlede familier og med hensyn til aspektet vedrørende lige muligheder for alle samt mobilitet.

Med de udfordringer, som de videregående uddannelser står over for, er det nødvendigt med **mere fleksible styrings- og finansieringssystemer**, som sikrer en balance mellem større autonomi for uddannelsesinstitutionerne og regnskabspligt over for alle interesserede parter. Uafhængige institutioner kan lettere specialisere sig, og styrke de undervisningsmæssige resultater og forskningsresultaterne²⁷ og fremme diversificering inden for de videregående uddannelsessystemer. Men juridiske, finansielle og administrative hindringer begrænser fortsat institutionernes frihed til at fastlægge strategier og strukturer og at skille sig ud fra deres konkurrenter. Effektiviteten i de højere uddannelsesinstitutioner og således effektiviteten af de offentlige investeringer kan styrkes ved **at begrænse restriktioner** vedrørende fremskaffelse af private bidrag, kapitalinvesteringer, ejerskab af infrastruktur, frihed til at ansætte personale og akkreditering. Investeringer i **professionel forvaltning** kan give strategiske visioner og strategisk ledelse, samtidig med at man giver undervisere og forskere den nødvendige akademiske frihed til at koncentrere sig om deres kerneopgaver.

Vigtige politikspørgsmål for medlemsstaterne og de højere uddannelsesinstitutioner:

- at tilskynde til en bedre beregning af de reelle udgifter ved videregående uddannelser og forskning og omhyggeligt at målrette tildelingen af midler, bl.a. gennem **resultatrelaterede finansieringsmekanismer**, hvilket indebærer indførelse af et konkurrenceelement
- mekanismer til målrettet finansiering tilpasset de forskellige behov, afhængigt af de forskellige institutioners profil, for at tilskynde dem til at fokusere indsatsen på deres særlige styrke og udvikle **incitamenter for at støtte en bred vifte af strategiske valg** og for at udvikle **ekspertisecentre**
- at give lettere adgang til **alternative finansieringskilder**, herunder anvendelse af offentlige midler som løftestang for private og andre offentlige investeringer (f.eks. gennem medfinansiering)
- at give støtte til udvikling af strategiske og professionelle ledere i de videregående uddannelser og sikre, at de højere uddannelsesinstitutioner er så uafhængige, at de kan **fastlægge deres strategiske mål**, styre indtægter, belønne resultater for at tiltrække det bedste undervisnings- og forskningspersonale, fastlægge adgangspolitikker og indføre nye studieordninger

²⁷

Jf. arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, afsnit 6.2.

- at tilskynde institutionerne til at modernisere deres **personaleforvaltning** for at kunne få logoet "HR Excellence in Research" og gennemføre henstillingerne fra Helsingfors-gruppen vedrørende kvinder og videnskab²⁸.

3. EU's BIDRAG: INCITAMENTER TIL ÅBENHED, DIVERSIFICERING, MOBILITET OG SAMARBEJDE

De vigtige politikspørgsmål, der er anført i afsnit 2, skal først og fremmest tages op af de nationale myndigheder og institutioner. Men EU kan støtte deres indsats for at reformere de videregående uddannelsessystemer markant gennem de forskellige EU-politikker og budgetinstrumenter.

Med hensyn til politikker giver styrings- og rapportmekanismerne i Europa 2020 de vigtigste instrumenter til overvågning af udviklingen og støtte til medlemsstaternes reformindsats, bl.a. gennem landespecifikke henstillinger i forbindelse med de integrerede retningslinjer.

Samtidig bør EU udnytte de politikredskaber bedre, som findes inden for området videregående uddannelse, især den europæiske samarbejdsramme for uddannelse "ET2020". Kommissionen kan støtte åbenhed og eliteforskning gennem **dokumentationsbaserede politikanalyser**. Den kan støtte **mobilitet blandt lærende, undervisere og forskere**. Den kan støtte **et strategisk samarbejde** mellem de europæiske institutioner og i forbindelse med en stigende global konkurrence om talenter give en fælles ramme for at støtte de **europæiske videregående uddannelsers interaktion med resten af verden**.

Med hensyn til finansieringen vil den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 give mulighed for at sikre, at EU-instrumenter og –politikker – især uddannelse, forskning, beskæftigelse, selvstændig virksomhed, indvandring og samhørighed – samordnes effektivt for at medvirke til en modernisering af de videregående uddannelser. Kommissionen, som ved EU's tildeling af midler fokuserer nøje på de prioriterede områder i strategien Europa 2020 og de vigtigste drivkræfter for vækst og beskæftigelse, har foreslået en betragtelig stigning i budgetterne for uddannelsesprogrammer og for forskning.

3.1. Støtte til reformer gennem politikdokumentation, analyse og åbenhed

Kommissionen vil fokusere på en forbedring af dokumentationsgrundlaget for udformningen af politikker inden for nøgleområder. De foreliggende oplysninger om de højere uddannelsesinstitutioners resultater fokuserer først og fremmest på forskningsintensive universiteter og dækker således kun en meget lille andel af Europas højere uddannelsesinstitutioner²⁹. **Det er af afgørende betydning at udvikle en mere omfattende række analyser og informationer, der dækker alle aspekter af resultaterne – at hjælpe de**

²⁸ Jf. arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, afsnit 6.3.

²⁹ Spørgsmålet om kvaliteten af institutionerne, der angår EU's forskningsmål, vil være genstand for yderligere analyse.

studerende til at træffe et begrundet studievalg, at give institutionerne mulighed for at udpege og udvikle deres stærke sider og at støtte politikaktører i deres strategiske valg vedrørende reformen af de videregående uddannelsessystemer. Dokumentationen viser, at det **er muligt at gennemføre en flerdimensional rangordning og et informationsredskab, og at disse i vid udstrækning får støtte fra de interesserede parter inden for uddannelsesområdet**³⁰.

Derudover ville **bedre arbejdsmarkedsdata vedrørende nuværende og fremtidige kvalifikationskrav** medvirke til, at man kan udpege beskæftigelsesområder med vækst og give mulighed for en bedre overensstemmelse mellem uddannelse og behovene på arbejdsmarkedet. Som anført i flagskibsinitiativet nye kvalifikationer og nye job vil Kommissionen etablere "en EU-oversigt over kvalifikationer" for at få bedre oplysninger om de nuværende og kommende kvalifikationsbehov. Bedre muligheder for kandidater til at få praktiske erfaringer, f.eks. gennem praktikantophold af høj kvalitet, kan medvirke til at lette deres integration på arbejdsmarkedet.

Europa-Kommissionen vil:

- **lancere U-Multirank: et nyt resultatbaseret rangordnings- og informationsredskab til udarbejdelse af profiler af højere uddannelsesinstitutioner**, der sigter på en radikal forbedring af åbenheden i sektoren videregående uddannelse og med de første resultater i 2013. Ved at gå ud over fokuseringen på forskning i de nuværende rangordninger og resultatindikatorer og ved at give brugere mulighed for at skabe individuelle flerdimensionelle klassificeringer vil dette redskab, der drives uafhængigt, give oplysninger om valg og beslutningstagning hos alle interesserede parter i de videregående uddannelser
- i samarbejde med Eurostat **forbedre data om læringsmobilitet i de europæiske videregående uddannelser og beskæftigelsesresultater** og arbejde på gennemførelsen af **et europæisk register for videregående uddannelser**
- give en specifik vejledning og henstillinger vedrørende en forbedring af de grundlæggende og tværgående kvalifikationer og en overvindelse af misforhold mellem udbud og efterspørgsel af kvalifikationer
- i samarbejde med medlemsstaterne og interesserede parter at analysere virkningen af forskellige finansieringsmåder for de videregående uddannelsessystemers diversificering, effektivitet og lige muligheder.

3.2. Fremme af mobilitet

Med etableringen af det **europæiske område for videregående uddannelse** vil Bolognaprocessen styrke mobilitet og samarbejde. Visse former for mobilitetsstrømme kan imidlertid blive en udfordring for de uddannelsessystemer, som modtager en meget stor strøm af

³⁰

Jf. arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, kapitel 1.1. Et "U-Multirank" redskab ville give brugerne mulighed for at give en profil af institutionerne på grundlag af data vedrørende undervisningskvalitet (f.eks. resultater vedrørende beskæftigelsesevne), forskningsresultater, kapacitet med hensyn til overførsel af viden og støtte af den regionale udvikling samt omfanget af internationalisering.

studerende, eller blive en trussel om hjerneflugt i lande, hvor mange begavede vælger at studere i udlandet og efterfølgende blive der. Samtidig er man bekymret for kvaliteten af tværnational uddannelse, herunder også tilfælde af såkaldt undervisning via "franchise".

EU-mobilitetsprogrammer såsom Erasmus og Erasmus Mundus har opnået meget vidtrækkende positive virkninger for enkeltpersoner og institutioner. **Tre millioner studerende vil have nydt godt af det nuværende Erasmus-program** i 2013, og antallet af mobilitetsmuligheder for lærere og ansatte i den videregående uddannelse er ligeledes stigende. Samtidig er Kommissionen ved at udvikle en "**mobilitetsresultattavle**" for at vurdere fremskridt med hensyn til at fjerne hindringer for læringsmobilitet³¹ i EU. Retsakten om det indre marked³², en handlingsplan med fokus på en frigørelse af det indre markeds potentiale med hensyn til vækst, beskæftigelse og borgernes tillid, omfatter ligeledes en revision af direktivet om erhvervsmæssige kvalifikationer for at fjerne hindringer for mobilitet inden for regulerede erhverv. Mobilitet for forskere vil blive fremmet af **den europæiske ramme for forskningskarriere**, et nyt gennemsigthedsværktøj, der skal anvendes i Euraxess-jobportalen.

Masteruddannelser giver studerende mulighed for at erhverve den form for kvalitetskompetencer, som er særligt værdifulde ved videnintensive job og forskning. Samarbejde og mobilitet på masterniveau kan medvirke til at styrke ekspertisecentrene i hele Europa og gøre dette til et område, hvor EU helt åbenlyst har potentiale til merværdi. De nuværende finansieringsinstrumenter i EU støtter i øjeblikket ikke mobilitet på masterniveau fuldt ud, da en sådan generelt kræver finansiel støtte i tolv måneder eller mere³³. Endvidere begrænser hindringer for muligheden for overførsel af nationale lån muligheden for at gennemføre en fuldstændig masterkandidatuddannelse i udlandet, mens studerende fra lavere indtægtsgrupper typisk ikke har adgang til banklån. Europa-Kommissionen har fastslået et behov for yderligere finansiel støtte til denne gruppe af studerende.

Europa-Kommissionen vil:

- forbedre anerkendelsen af studier i udlandet ved at styrke **det europæiske meritoverførsels- og meritakkumulationssystem** (ECTS), foreslå incitamenter i EU-programmer til en bedre gennemførelse heraf og i arbejdet via Bolognaprocessen
- foreslå en **ordning for mobilitet for studerende på Erasmus masterkandidatuddannelser** (ved hjælp af **garantiordning for lån til studerende** på europæisk niveau), som skal fungere fra 2014, for at fremme mobilitet, eliteforskning og adgang til betalbar finansiering for studerende, der tager deres mastereksamen i en anden medlemsstat, uanset deres sociale baggrund
- inden for rammerne af **det europæiske område for videregående uddannelse** bidrage til at styrke synergieffekten mellem EU og mellemstatslige processer.

³¹ Vedtaget ved Rådets henstilling om flere unge i læringsmobilitet af 28. juni 2011.

³² Jf. KOM(2010) 206 af 13.4.2011.

³³ Erasmus støtter mobilitet ved enkeltkurser og ikke mobilitet med henblik på en afsluttet kandidateksamen, mens Erasmus Mundus støtter mobile studerende, der kun studerer specifikke Erasmus Mundus masterprogrammer.

- støtte en **analyse af potentialet i mobilitetsstrømmen af studerende**, også i Bolognaprocessen, for at tage hensyn til Den Europæiske Unions Domstols domme³⁴ og af kvalitetssikringsstandarder for at sikre kvaliteten i undervisning ved franchise
- fremme **den europæiske ramme for forskningskarrierer** for at støtte tværnational forskermobilitet og hjælpe forskere med at finde jobtilbud og arbejdsgivere med at finde passende ansøgere ved at give en beskrivelse af forskningsstillinger i henhold til fire kompetenceniveauer³⁵.

3.3. Videregående uddannelse som centralt element ved innovation, jobskabelse og beskæftigelsesevne

Europas fremtidige mulighed for innovation vil afhænge af, om de højere uddannelsesinstitutioner fuldt ud påtager sig deres rolle inden for videntrekanten sammen med erhvervslivet og forskningsorganisationer uden for universiteterne.

Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) repræsenterer en ægte model for integration af videregående uddannelse i videntrekanten. Gennem uddannelsesforløb på et højt akademisk niveau fremmer EIT og dets viden- og innovationsfællesskaber videnintensiv iværksætterkultur på grundlag af tværfaglig, innovativ forskning. EIT vil i stigende grad fokusere på formidling af de indhøstede erfaringer og således give eksempler på integrerede partnerskaber, ny styring og finansieringsmodeller for at øge det innovative potentiale hos de højere uddannelsesinstitutioner i samarbejde med erhvervslivet. Kommissionen planlægger forslag om yderligere tiltag for at udvikle videntrekanten i forslaget vedrørende den strategiske dagsorden for innovation, som er planlagt inden udgangen af året.

Der findes yderligere muligheder for at støtte en interaktion mellem videregående uddannelse og erhvervslivet som helhed på EU-niveau for at fremme strømmen af viden. De nyeste europæiske pilotprojekter til styrkelse af udvikling af strukturerede partnerskaber – "**videnalliancer**" – der er etableret i samarbejde mellem erhvervslivet og de højere uddannelsesinstitutioner for at udforme og tilbyde nye studieordninger, har allerede givet lovende resultater og bør videreudvikles.

Marie Curie-aktioner er ligeledes et effektivt redskab til at stimulere overførsel af viden, mens **den nye ramme for det europæiske forskningsområde**, der skal fremlægges i 2012, støtter foranstaltninger til fjernelse af hindringer for mobilitet blandt forskere og tværnationalt samarbejde³⁶. Kommissionen er også ved at udvikle **europæiske ph.d.-studier i industrien** og **ph.d.-uddannelser** for at styrke innovationen i uddannelsen af morgendagens forskere.

³⁴ Sag C-73/08, Nicolas Bressol og Céline Chaverot m.fl. mod Gouvernement de la Communauté française (det franske fællesskabs regering).

³⁵ Fælles profiler (juniorforsker/anerkendt forsker/etableret forsker/ledende forsker) for alle sektorer og deltagende lande, som der er fremsat ønske om i initiativet "innovation i EU" (2010). Rapport vedtaget af styringsgruppen for det europæiske forskningsområde vedrørende menneskelige ressourcer og mobilitet, maj 2011.

³⁶ I overensstemmelse med adfærdskodeks for ansættelsen af forskere og det europæiske charter for forskere.

De fremragende resultater i forbindelse med Erasmus-praktikophold, som blev indført i Erasmus-programmet fra 2007, viser, at der er behov for muligheder for at erhverve praktiske, arbejdsrelaterede erfaringer som en del af de videregående uddannelsers studieordninger. Praktik udgør en vigtig mekanisme til at tilpasse kandidat kvalifikationer til arbejdsmarkedets behov og til fremme af den personlige udvikling blandt studerende. Praktikantophold giver dog ikke altid de rette forudsætninger for studerende til at udvikle deres kvalifikationer og til at få en relevant anerkendelse for de erhvervede erfaringer. Det er nødvendigt, at der gøres mere for **at forbedre kvaliteten og relevansen ved praktik**.

Europa-Kommissionen vil:

- Inden udgangen af 2011 vedtage en **strategisk innovationsdagsorden** med en beskrivelse af EIT's fremtid, dets prioriterede områder og forslag om lancering af nye viden- og innovationsfællesskaber
- på grundlag af det for nylig startede pilotprojekt styrke interaktionen mellem universiteter og erhvervsliv gennem **videnalliancer**
- i forbindelse med Marie Curie-aktioner styrke en **europæisk ordning for ph.d.'er i industrien** for at støtte anvendt forskning
- foreslå en **kvalitetsramme for praktik** for at hjælpe studerende og kandidater med at få de praktiske erfaringer, der er nødvendige på arbejdspladsen, og for at få flere praktiktilbud af højere kvalitet. Kommissionen vil også oprette en enkelt centraliseret platform for praktiktilbud i Europa.

3.4. Støtte til en internationalisering af de videregående uddannelser i Europa

Det fremtidige samarbejde inden for videregående uddannelse i EU bør indgå i en mere omfattende strategi, der skal inddrage partnerlande i hele verden, fremme EU's værdier og ekspertise og støtte den videregående uddannelse i udviklingslande som en integreret del af EU's udviklingspolitik og som en overordnet fremgangsmåde til udvikling af uddannelsessektoren. Kommissionen vil fremme overensstemmelse mellem EU-aktioner og nationale aktioner vedrørende forskning gennem det strategiske forum for internationalt, videnskabeligt og teknologisk samarbejde

Internationalisering og åbenhed i de videregående uddannelsessystemer kræver en fælles fremgangsmåde på en lang række politikområder og blandt interesserede parter for at tiltrække de bedste studerende, det bedste personale og de bedste forskere fra hele verden, for at øge den internationale rækkevidde og synlighed og for at fremme internationale netværk af høj kvalitet. Kommissionen vil undersøge mulighederne for at udforme en **specifik strategi til en internationalisering af den videregående uddannelse**³⁷:

Europa-Kommissionen vil:

³⁷

Som efterlyst i Rådets konklusioner om internationalisering af højere uddannelse, 11. maj 2010.

- fremme EU som studie- og forskningssted for toptalenter fra hele verden ved at støtte udarbejdelse og udvikling af internationaliseringsstrategier i Europas højere uddannelsesinstitutioner
- udvikle **forbindelser** vedrørende videregående uddannelse med partnere uden for EU med henblik på at styrke de nationale uddannelsessystemer, politikdialogen, mobiliteten og den akademiske anerkendelse, bl.a. via udvidelsesstrategien, den europæiske naboskabspolitik, den samlede migrationsstrategi og Bologna-politikforummet
- gøre brug af eksisterende **mobilitetspartnerskaber** for at styrke og lette udvekslinger af studerende og forskere
- overveje forslag om ændringer vedrørende **direktiver om studerende og forskere**³⁸ for at gøre EU endnu mere attraktiv for talenter fra lande uden for EU og undersøge, om processerne og de tilhørende rettigheder bør gøres lettere og/eller skærpes
- styrke sporingen af ph.d.-studerende fra lande uden for EU som en procentuel andel af alle ph.d.-studerende, som anført i **resultattavlen for forskning og innovation**, for at man kan måle, hvor attraktiv EU-forskningen og ph.d.-uddannelsen er i forhold til resten af verden.

3.5. Styrkelse af EU-finansieringens langsigtede virkninger og komplementaritet

Det foreslås, at EU-investeringerne i videregående uddannelse kanaliseres gennem tre vigtige finansieringsmekanismer under den flerårige finansielle ramme 2014-2020:

1. Uddannelse i Europa: et enkelt program for uddannelse og ungdom

For at bidrage til målene i Europa 2020 vil Europa-Kommissionen fremsætte forslag om et enkelt **program for uddannelse og unge** med forenklede adgangsmuligheder og enklere forvaltning. Programmet vil være koncentreret om udgifter til prioriterede områder, såsom kvalitet og innovation i undervisningen, én styrket forbindelse til arbejdsmarkedet og bedre anerkendelse af kvalifikationer, der er erhvervet gennem mobilitet. Programmet vil bidrage til Bolognamålet om en mobilitet på 20 % og vil fokusere på ressourcer til: mobilitetsmuligheder baseret på kvalitet og eliteforskning (bl.a. gennem mobilitet i forbindelse med Erasmus masterkandidateksamener), intensivt samarbejde og kapacitetsopbyggende partnerskaber mellem medlemsstaterne og med globale partnere, specifikke initiativer vedrørende anerkendelse og belønning af høj kvalitet i undervisningen og incitamenter til studerende som selvstændige samt innovativt samarbejde mellem universiteter og erhvervsliv.

³⁸ Ligeledes i henstilling 2005/761/EF om lettelse af medlemsstaternes udstedelse af ensartede visa til kortvarigt ophold til forskere fra tredjelande, som rejser inden for EU med henblik på videnskabelig forskning.

2. Horisont 2020: rammeprogram for forskning og innovation

Det nye program Horisont 2020 vil dække al relevant EU-finansiering af forskning og innovation, som i øjeblikket gives gennem det syvende forskningsrammeprogram, programmet for konkurrenceevne og innovation og andre EU-initiativer vedrørende innovation, såsom Det Europæiske Teknologiske Institut (EIT). Målet med Horisont 2020 er at gøre EU-finansieringen mere attraktiv og nemmere at få. Det vil sikre en høj grad af politikkoordination og maksimere synergieffekten mellem initiativer og give mulighed for mere enkle, mere effektivt strømlinede finansieringsinstrumenter, der dækker hele innovationscyklussen.

3. Samhørighedspolitikinstrumenter

I finansieringsperioden 2007-2013 vil der blive brugt ca. 72,5 mia. EUR i samhørighedsstøtte fra EU til uddannelse og 60 mia. EUR til forskning og innovation. En strategisk udnyttelse af EU's **samhørighedspolitik** kan styrke den videregående uddannelses sociale, økonomiske og territoriale bidrag markant. **Den Europæiske Regionale Udviklingsfond** kan investere i opbygning eller renovering af højere uddannelsesinstitutioner, fremskaffe udstyr og fremme digitaliseringen og støtte virksomhedskuvøser, spin-offs og andre former for partnerskaber mellem universiteter og erhvervsliv. **Den Europæiske Socialfond (ESF)** kan finansiere moderniseringsprocessen, øge deltagelsen og uddannelsesniveaut hos studerende fra underrepræsenterede socialgrupper, styrke undervisningens indhold og skabe balance mellem kursusforløb og arbejdsmarkedets efterspørgsel. I forslaget til den flerårige finansieringsramme for 2014-2020 er der tildelt mindst 84 mia. EUR til ESF, hvoraf mere end 40 mia. EUR kan forventes, på baggrund af tidligere erfaringer, at blive stillet til rådighed for uddannelse.

3.6. De kommende tiltag i retning af en intelligent, bæredygtig og inklusiv videregående uddannelse i Europa

Ved udarbejdelsen af nærværende meddelelse har Kommissionen i vid udstrækning afholdt høringer af ledere, lærere, forskere og studerende på de højere uddannelsesinstitutioner, virksomheder og arbejdsmarkedets parter, regeringer og internationale organer. Kommissionen vil **fortsat inddrage disse interesserede parter** sammen med Europa-Parlamentet, Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Den Europæiske Investeringsbank samt Eurostat for at kunne gennemføre denne dagsorden³⁹.

Kommissionen vil også trække på ekstern ekspertise for at udarbejde fremadrettede politikker og udpege innovative former for praksis. Som et første skridt vil Kommissionen i 2012 oprette **en gruppe på højt niveau med et løbende mandat til analyse af vigtige emner vedrørende moderniseringen af videregående uddannelse**, der starter med fremme af eliteforskning og aflægning af rapport i 2013.

³⁹

F.eks. sammen med EIB at arbejde på en europæisk garanti for lån til studerende, med Regionsudvalget om den videregående uddannelses rolle i den regionale udvikling og med medlemsstaterne i den tematiske arbejdsgruppe om modernisering af den videregående uddannelse.

Moderne og effektive videregående uddannelsessystemer udgør grundlaget for et åbent, bæredygtigt samfund, præget af tillid, og en kreativ, innovativ og foretagsom videnbaseret økonomi. Den fælles indsats i samarbejde mellem medlemsstaternes myndigheder, de højere uddannelsesinstitutioner, interesserede parter og EU vil være af afgørende betydning for at nå de mål, der er fastlagt i nærværende meddelelse, og for at sikre grundlaget for vidtrækkende resultater i Europa.